

Sygn. akt VII U 1416/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2022r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 marca 2022r. w Warszawie

sprawy Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 4 września 2020 roku, znak: (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od Z. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

Z. S. w dniu 7 października 2020r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 4 września 2020r., nr (...), określającej wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy.

Ubezpieczony wniósł o umorzenie postępowania z uwagi na upływ okresu przedawnienia, a z ostrożności procesowej również o uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Uzasadniając swe stanowisko wskazał, że zaskarżona decyzja jest niezgodna z okresami, w których jego działalność gospodarcza była zawieszona, w szczególności wobec faktu, że od 1 marca 2012r. dokonał zawieszenia działalności. Poza tym w wydanej decyzji nie uwzględniono faktu zawieszenia działalności w dniu 26 lutego 2013r. oraz w dniu 5 marca 2015r. (odwołanie z dnia 5 października 2020r., k. 3-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania i o zasądzenie od ubezpieczonego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wskazał, że z informacji zamieszczonych w CEIDG wynika, że ubezpieczony zawiesił działalność gospodarczą w okresach od 1 marca 2013r. do 22 lutego 2015r., od 5 marca 2015r. do 17 października 2016r., od 3 listopada 2016r. do 13 maja 2018r., od 1 maja 2019r. do 31 sierpnia 2019r. i od 1 stycznia 2020r. do 30 września 2020r., w związku z czym podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresach: od 1 stycznia 1999r. do 6 listopada 2006r., od 1 marca 2008r. do 28 lutego 2013r., od 23 lutego 2015r. do 4 marca 2015r., od 18

października 2016r. do 2 listopada 2016r., od 14 maja 2018r. do 30 kwietnia 2019r. i od 1 września 2019r. do 31 grudnia 2019r. Powyższych ustaleń dokonano na podstawie zgłoszeń w CEIDG w zakresie zawieszania i wznawiania działalności gospodarczej. Jeśli chodzi zaś o zarzut zawieszenia działalności od 1 marca 2012r., to organ rentowy zwrócił się o potwierdzenie tej informacji przez Urząd Skarbowy. Z kolei odnośnie naliczenia składek za luty 2013r. Zakład wyjaśnił, że wprawdzie Z. S. złożył wniosek o zawieszenie działalności gospodarczej w dniu 26 lutego 2013r., jednak jako datę rozpoczęcia zawieszenia wpisano dzień 1 marca 2013r. Wniosek o wznowienie działalności wpłynął zaś 23 lutego 2015r., co oznacza, że działalność była wykonywana przez cały luty 2013r. oraz przez 6 dni lutego 2015r. W związku z powyższym składki za luty 2013r. zostały naliczone w pełnej wysokości, zaś za luty 2015r. składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy zostały naliczone proporcjonalnie do liczby dni wykonywania działalności gospodarczej, natomiast składka na ubezpieczenie zdrowotne w pełnej wysokości, z uwagi na zasadę niepodzielności składki zdrowotnej, wyrażoną w art. 79 ust. 2 ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia, ZUS podniósł, że zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, należności składkowe przedawniają się z upływem 5 lat licząc od dnia, kiedy stały się wymagalne, jednak stosownie do art. 24 ust. 5f ww. ustawy, termin ten ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. W przedmiotowej sprawie termin płatności najstarszej dochodzonej należności – za marzec 2012r. przypadał na dzień 10 kwietnia 2012r. Do przedawnienia tej należności doszłoby zatem w dniu 11 kwietnia 2017r., jednak w dniu 24 marca 2017r. organ wystawił zawiadomienie o wszczęciu postępowania, w związku z czym od 30 marca 2017r., tj. od dnia doręczenia ubezpieczonemu tego zawiadomienia, termin przedawnienia uległ zawieszeniu (odpowiedź na odwołanie z dnia 2 listopada 2020r., k. 10-11 a.s.).

W piśmie procesowym z 8 stycznia 2021r. organ rentowy wskazał, że po uzyskaniu odpowiedzi z Urzędu Skarbowego i ponownej analizie dokumentów i konta płatnika, ustalił że Z. S. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresach: od 1 stycznia 1999r. do 6 listopada 2006r., od 1 marca 2008r. do 30 czerwca 2010r., od 15 grudnia 2010r. do 28 lutego 2013r., od 23 lutego 2015r. do 4 marca 2015r., od 18 października 2016r. do 2 listopada 2016r., od 14 maja 2018r. do 30 kwietnia 2019r. i od 1 września 2019r. do 31 grudnia 2019r., co nie wpływa na treść zaskarżonej decyzji (pismo ZUS z 8 stycznia 2021r., k. 31 a.s.).

Na rozprawie w dniu 18 czerwca 2021r. ubezpieczony sprecyzował, że kwestionuje rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonej decyzji co do zaległości za okres od lutego 2012r. do lutego 2013r., gdyż w tym okresie nie mógł prowadzić działalności z uwagi na rozliczenia rozwodowe. Nie zakwestionował decyzji w zakresie należności za luty 2015r. (protokół rozprawy z dnia 18 czerwca 2021r., k. 74 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. S. w dniu 1 lutego 2008r. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej pod firmą (...) (zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, k. 6 a.s.).

Ubezpieczony podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresach: od 1 stycznia 1999r. do 6 listopada 2006r., od 1 marca 2008r. do 30 czerwca 2010r., od 15 grudnia 2010r. do 28 lutego 2013r., od 23 lutego 2015r. do 4 marca 2015r., od 18 października 2016r. do 2 listopada 2016r., od 14 maja 2018r. do 30 kwietnia 2019r. i od 1 września 2019r. do 31 grudnia 2019r. W dniu 26 lutego 2013r. dokonał zgłoszenia zawieszenia działalności, począwszy od 1 marca 2013r. (potwierdzenie przyjęcia wniosku z 26 lutego 2013r., k. 8 a.s.; informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 13 listopada 2020r., akta ZUS; wydruki z CEIDG, k. 85 a.s. oraz akta ZUS; pismo Urzędu Miasta (...) W. Urzędu Dzielnicy W., k. 105 a.s.; pismo Urzędu Miasta (...) W. Urzędu dla Dzielnicy W., k. 105 verte a.s.; historia wpisu w CEIDG, k. 106-107 a.s.; pismo Ministerstwa Rozwoju i Technologii z dnia 31 sierpnia 2021r., k. 121 a.s.). Wznowił działalność w dniu 23 lutego 2015r., a następnie od 5 marca 2015r. ponownie ją zawiesił (potwierdzenie przyjęcia wniosku z 23 lutego 2013r., k. 7 a.s.; potwierdzenie przyjęcia wniosku z 5 marca 2015r., k. 77 a.s.; historia wpisu w CEIDG, k. 106-107 a.s.; informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 13 listopada 2020r., akta ZUS; wydruki z CEIDG, k. 85 a.s. oraz akta ZUS).

W dniu 19 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. poinformował ubezpieczonego, że otrzymał z Ministerstwa Gospodarki wniosek (...)1 o zawieszeniu działalności gospodarczej z dnia 1 marca 2012r. (pismo ZUS z 19 marca 2013r., k. 5 a.s.).

Pismem z 24 marca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. zawiadomił Z. S. o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, na które składają się należności z tytułu:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 2012-03 do 2015-02 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 33.165,34 zł, w tym składki – 25.390,74 zł, odsetki – 7.757,00 zł i koszty upomnienia – 17,60 zł;
- 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2012-03 do 2015-02 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 12.406,48 zł, w tym składki – 9.489,88 zł, odsetki – 2.899,00 zł i koszty upomnienia – 17,60 zł;
- 3) składek na Fundusz Pracy za okres od 2012-03 do 2015-02 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 2.566,10 zł, w tym składki 1.950,50 zł, odsetki – 598,00 zł i koszty upomnienia – 17,60 zł.

W zawiadomieniu wezwano ubezpieczonego do złożenia w terminie 7 dni pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Ubezpieczony odebrał zawiadomienie w dniu 30 marca 2017r., jednak nie wykonał powyższego zobowiązania (zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 24 marca 2017r. wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, akta ZUS).

Następnie, pismem z 25 listopada 2019r. organ rentowy zawiadomił ubezpieczonego o zakończeniu postępowania dowodowego, zakreślając termin 7 dni na wypowiedzenie się co do zebranych w sprawie dowodów i materiałów. Pismo zostało doręczone ubezpieczonemu w dniu 28 listopada 2019r. (zawiadomienie z dnia 25 listopada 2019r. o zakończeniu postępowania dowodowego wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, akta ZUS). Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dacie 4 września 2020r. wydał decyzję nr (...), w której stwierdził, że Z. S. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy. Zadłużenie z należnymi odsetkami na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 19.688,38 zł, w tym z tytułu:

1. składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 2012-03 do 2013-02 i za 2015-02 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 7.687,08 zł i odsetek – 5.314,00 zł;
2. składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2012-03 do 2013-02 i za 2015-02 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 3.348,37 zł i odsetek – 2.261,00 zł;
3. składek na Fundusz Pracy za okres od 2012-03 do 2013-02 i za 2015-02 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 w kwocie 639,93 zł i odsetek – 438,00 zł

(decyzja z 4 września 2020r. wraz z załącznikiem, akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie ww. dowodów, których żadna ze stron nie kwestionowała, a Sąd z urzędu nie znalazł podstaw do tego, aby odmówić im wiarygodności i mocy dowodowej.

Dokument w postaci pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 19 marca 2013r. został uwzględniony jako potwierdzenie tego, że organ rentowy przekazał ubezpieczonemu informację o otrzymaniu wniosku o zawieszenie jego działalności gospodarczej z dnia 1 marca 2012r. Nie stanowił jednak potwierdzenia faktu dokonania przez Z. S. zawieszenia działalności od ww. daty, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia. Również złożone przez ubezpieczonego dokumenty zatytułowane „Potwierdzenie przyjęcia wniosku” nie mogły stanowić wystarczającej podstawy ustalenia na ich podstawie daty, od której działalność została zawieszona bądź wznowiona. Wnioski te zawierają jedynie potwierdzenia daty, w jakiej zostały złożone, natomiast nie są wystarczające, aby w oparciu o nie

ustalić, od jakiej konkretnej daty Z. S. wnioskował o zawieszenie bądź o wznowienie działalności gospodarczej. W tym zakresie Sąd oparł się na danych, jakie znajdują w CEIDG oraz na tym, co wynika z pisma Naczelnika Urzędu Skarbowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie, jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021r., poz. 423), zwanej dalej ustawą systemową, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Stosownie zaś do treści art. 47 ust. 1 ww. ustawy, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż: 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie, oraz 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników. Przepis art. 47 ust. 1 powoływanej ustawy stosuje się odpowiednio do składek na Fundusz Pracy i na ubezpieczenie zdrowotne (art. 47 ust. 14 ustawy).

Z treści powołanych przepisów wynika zasada samoobliczenia i opłacenia przez płatnika, który jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne stają się wymagalne każdorazowo w datach zaktualizowania się obowiązku samoobliczenia i opłacenia składek. Obowiązek samoobliczenia i opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne powstaje zatem z mocy samego prawa za każdy okres ubezpieczenia (miesiąc kalendarzowy), a ewentualna decyzja organu ubezpieczeń społecznych ustalająca wysokość zobowiązania składkowego lub zaległości z tytułu nieopłaconych w terminie zobowiązań składkowych ma charakter wyłącznie deklaratoryjny. Oznacza to w szczególności, że zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne powstają każdorazowo w datach zaktualizowania się obowiązku samoobliczenia i opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne w terminach określonych w przepisach prawa ubezpieczeń społecznych (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 12 sierpnia 2015r., I UK 391/14; z 19 stycznia 2016r., I UK 23/15). Podsumowując, na podstawie przepisu art. 46 ust. 1 ustawy systemowej, nie kto inny jak sam płatnik składek jest zobowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy, obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W przypadku nie wywiązania się przez płatnika składek ze swojego obowiązku, organ rentowy ma prawo do samodzielnego wydania stosownej decyzji, ustalającej wysokość zaległych składek i wezwania do ich opłacenia, a następnie do ściągnięcia w drodze egzekucji. Podstawę prawną stanowi art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Wskazać również należy, iż zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 zd. 2 ustawy systemowej, w przypadku opłacania składek po terminie, płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy). Poza tym na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek, w okresie którego dotyczy spór w przedmiotowej sprawie, uregulowane zostały w rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 78, poz. 465 ze zm.). Ponadto na podstawie art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

W rozpatrywanym przypadku kwestią sporną było ustalenie okresu, w którym Z. S. prowadził działalność gospodarczą i był w związku z tym zobowiązany do uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Ubezpieczony twierdził, że od 1 lutego 2012r. dokonał zawieszenia działalności gospodarczej i ostatecznie zakwestionował rozstrzygnięcie zamieszczone w zaskarżonej decyzji odnoszące się do zaległości składkowej za okres od lutego 2012r. do lutego 2013r. W ocenie Sądu Okręgowego, nie udowodnił jednak, że nie prowadził działalności gospodarczej we wskazanym okresie. Przede wszystkim nie przedstawił potwierdzenia złożenia wniosku o zawieszenie działalności z datą 1 marca 2012r. Powoływał się w tym zakresie wyłącznie na pismo z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 marca 2013r., gdzie organ rentowy poinformował o otrzymaniu z Ministerstwa Gospodarki wniosku (...)1 o zawieszeniu działalności gospodarczej począwszy od 1 marca 2012r. Zauważyć należy jednak, że faktycznego złożenia takiego wniosku nie potwierdzono w piśmie Ministerstwa Rozwoju i Technologii z 31 sierpnia 2021r. (k. 121 a.s.). Taka okoliczność nie ma też potwierdzenia we wpisach w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, których historia znajduje się w aktach ZUS ani też w informacji uzyskanej od Naczelnika Urzędu Skarbowego. W ocenie Sądu, brak odnotowania wniosku w CEIDG, w Ministerstwie Rozwoju i Technologii oraz w Urzędzie Skarbowym potwierdza słusność stanowiska pełnomocnika ZUS, jakie zaprezentował w piśmie procesowym z 21 lipca 2021r. Wynika z niego, że w piśmie z 19 marca 2013r. doszło do omyłki pisarskiej. W piśmie tym powinna zostać wpisana data zawieszenia działalności gospodarczej - 1 marca 2013r.

Wskazane stanowisko ZUS co do zaistnienia omyłki jest o tyle wiarygodne, że ubezpieczony istotnie dokonał zawieszenia działalności gospodarczej od 1 marca 2013r., co znalazło odzwierciedlenie we wpisie do CEIDG oraz w informacji z Urzędu Skarbowego, a nadto dysponował potwierdzeniem złożenia w dniu 26 lutego 2013r. wniosku o zawieszenie działalności. Dodatkowo istotne jest, że oznaczenie dnia i miesiąca w piśmie ZUS z 19 marca 2013r. jest zbieżne z dniem i miesiącem, kiedy Z. S. faktycznie działalność zawiesił, a różnica dotyczy tylko jednej cyfry w oznaczeniu roku. Z tego wynika, że faktycznie mogło dojść do omyłkowego wskazania roku 2012 zamiast roku 2013, co dodatkowo wzmacnia okoliczność, że żadna z instytucji, do których zwrócił się ZUS bądź ubezpieczony, nie dysponowała dokumentami lub informacjami wskazującymi na okoliczność zawieszenia przez Z. S. działalności gospodarczej od dnia 1 marca 2012r.

W związku z powyższym miesiące, które uwzględnił ZUS w decyzji i za które ustalił zaległość składkową są zgodne z tym, co wynika z danych CEIDG. Nie ma podstaw do kwestionowania tych okresów jako takich, w których działalność nie była prowadzona, gdyż ubezpieczony nie przedstawił potwierdzających ten fakt dowodów. Tymczasem to jego obciążał obowiązek dowodzenia w tym zakresie. Skoro w CEIDG zostało wskazane, że w okresach, które obejmuje decyzja, ubezpieczony był osobą prowadzącą działalność (wpis rodzi domniemanie, że jest zgodny ze stanem faktycznym), to w razie prezentowania twierdzeń przeciwnych, to właśnie ubezpieczonego, a nie organ rentowy, obciążał obowiązek ich udowodnienia. Ubezpieczony, mimo wielu prób, obowiązkowi temu nie sprostał, Sąd zatem – bazując na tym, co wynika ze zgromadzonych dokumentów - ustalił, że Z. S. w okresie, którego dotyczy zaskarżona decyzja, podlegał ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu od 15 grudnia 2010r. do 28 lutego 2013r., a potem od 23 lutego 2015r. do 4 marca 2015r. Był zatem zobowiązany opłacić składki na ubezpieczenia społeczne i na Fundusz Pracy za miesiące od marca 2012r. do lutego 2013r. w pełnej wysokości oraz za luty 2015r. w niepełnej kwocie, odpowiednio do liczby dni tego miesiąca, w których prowadził działalność i ubezpieczeniom podlegał. Za te same miesiące obciążał go także obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne, z tym że ta składka – z uwagi na jej niepodzielność, o której mowa w art. 79 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. 2021r., poz. 1285) – w każdym spornym miesiącu powinna być zapłacona w pełnej kwocie, bez względu na liczbę dni miesiąca, w których nastąpiło zawieszenie działalności gospodarczej.

Przechodząc do analizy zgłoszonego przez ubezpieczonego zarzutu przedawnienia spornych należności, wskazać należy, że zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6. Należności objęte zaskarżoną decyzją dotyczyły nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z okresu od marca 2012 roku do lutego 2013r. oraz za luty 2015 roku. Przyjęcie daty wymagalności każdej z

należności składkowych na dziesiąty dzień następnego miesiąca, zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, prowadzi do wniosku, że upływ terminu przedawnienia następował w przedziale od 11 kwietnia 2017 roku do 11 marca 2020 roku – w zależności od miesiąca, za który składki były należne. Dokonując rozważań dotyczących kwestii przedawnienia należności składkowych należy jednak mieć na względzie przypadki, w których następuje zawieszenie terminu przedawnienia.

Odpowiadając na podniesiony przez stronę odwołującą zarzut przedawnienia należności składkowych, organ rentowy powołał się na treść art. 24 ust. 5f ustawy systemowej, wskazując, że ubezpieczony w dniu 30 marca 2017r. został zawiadomiony o wszczęciu postępowania w przedmiocie ustalenia wysokości zadłużenia, co prowadziło właśnie do zawieszenia biegu przedawnienia. Wymieniony przepis stanowi, że bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia przez Zakład postępowania w sprawie wydania decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Wobec zacytowanej treści ww. przepisu wysłanie do ubezpieczonego zawiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania w przedmiocie ustalenia wysokości jego zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek należy traktować jako czynność skutkującą zawieszeniem biegu terminu przedawnienia. Taki pogląd znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 2020r., III AUa 975/18, który rozpoznając sprawę o zbliżonym stanie faktycznym stwierdził, że „w pojęciu decyzji ustalającej obowiązek opłacania składek mieści się decyzja, której przedmiotem jest stwierdzenie wymiaru zadłużenia składkowego”. W dalszej części uzasadnienia powyższego orzeczenia, w ślad za orzecznictwem sądów administracyjnych, Sąd Apelacyjny wskazał, iż „za datę wszczęcia postępowania z urzędu należy przyjąć pierwszą czynność w sprawie wobec strony podjętą przez organ administracji z urzędu” (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 13 października 1999 r., IV ASA. 1364/97). Z tej perspektywy zaskarżona decyzja z 4 września 2020r., dotycząca stwierdzenia wymiaru zadłużenia składkowego, niewątpliwie stanowiła decyzję ustalającą obowiązek opłacania składek, a co za tym idzie, wszczęcie postępowania poprzedzającego jej wydanie wywiera wpływ na bieg terminu przedawnienia. Skoro art. 24 ust. 5f u.s.u.s. przewiduje zawieszenie biegu terminu przedawnienia „od dnia wszczęcia postępowania” w ujęciu określonym w cytowanym wyżej orzeczeniu, to za dzień, w którym doszło do zawieszenia biegu terminu przedawnienia należy uznać w analizowanym przypadku dzień 30 marca 2017r., kiedy ubezpieczony odebrał zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia wysokości należności z tytułu składek. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie również w orzecznictwie innych sądów (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 5 grudnia 2019r., III AUa 501/18; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 18 września 2019r., III AUa 510/19).

Podsumowując, Sąd Okręgowy zważył, że bieg terminu przedawnienia należności składkowych wskazanych w zaskarżonej decyzji uległ zawieszeniu w dniu 30 marca 2017r. Tym samym wedle stanu na dzień, w którym decyzja została wydana, nie doszło do przedawnienia żadnej z należności składkowych w niej wskazanych. Najstarsza należność składkowa, tj. składka za marzec 2012r., stała się wymagalna w dniu 11 kwietnia 2012r., tym samym upływ 5-letniego terminu jej przedawnienia nastąpiłby z dniem 11 kwietnia 2017r. Doręczenie ubezpieczonemu zawiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania w przedmiocie ustalenia wysokości należności z tytułu składek w dniu 30 marca 2017r. przerwało bieg terminu przedawnienia w stosunku do tej najstarszej z należności, a co za tym idzie, również w stosunku do pozostałych.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji. W rozpatrywanej sprawie zarówno wysokość zaległości z tytułu należności składkowych, jak i podstawa ich naliczenia, została wykazana przez organ rentowy

(art. 34 ustawy systemowej) i nie została przez ubezpieczonego skutecznie podważona. Ubezpieczony nie kwestionował wysokości zadłużenia ani sposobu obliczenia zaległych należności składkowych. Ostatecznie również podniesione w odwołaniu zarzuty naliczenia należności w okresie zawieszenia działalności gospodarczej, jak również zarzut przedawnienia tych należności, z przyczyn omówionych powyżej, należało uznać za niezasadne.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy ocenił zaskarżoną decyzję jako zgodną z prawem, co doprowadziło do oddalenia odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 99 k.p.c. w zw. art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając od ubezpieczonego – jako strony przegrywającej – na rzecz organu rentowego zwrot kwoty 3.600 zł. Ustalając jej wysokość Sąd miał na względzie, że postępowanie w rozpatrywanej sprawie dotyczyło zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek i w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265), koszty zastępstwa procesowego powinny zostać ustalone według stawek liczonych od wartości przedmiotu sporu (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2019 r., III UZP 9/19). Wartość przedmiotu sporu obejmująca należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy wraz z odsetkami wyniosła łącznie 19.689 zł (art. 126¹ § 3 k.p.c.), co uzasadniało zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kwoty 3.600 zł, o jakiej mowa w § 2 pkt 5 ww. rozporządzenia.